

Зміст

<i>1. Фондовий ринок: світ і Україна</i>	<i>2</i>
<i>2. Індустрія управління активами</i>	<i>7</i>
<i>2.1. Кількість КУА, ІСІ, НПФ та СК з активами в управлінні</i>	<i>7</i>
<i>2.2. Вартість активів в управлінні, ВЧА ІСІ та чистий притік капіталу у відкритих ІСІ</i>	<i>8</i>

1. Фондовий ринок: світ і Україна

Розвинені фондові ринки світу у 3-му кварталі продемонстрували різнобічну динаміку на тлі неоднорідної картини успіхів у боротьбі урядів відповідних країн з поширенням пандемії коронавірусу у них та різними темпами відновлення їхніх економік.

Зростання індексів у США, попри найбільші темпи розповсюдження ковіду-19, тривало на тлі масштабних попередніх фінансових впливів з боку уряду та ФРС й очікувань розробки вакцини проти нової глобальної хвороби найближчим часом. І це попри те, що кілька грантових та пільгових кредитних програм, затверджених Конгресом, стикалися зі значними проблемами реалізації та практично вичерпали себе, а нові, додаткові впливання йому затвердити не вдалося до кінця кварталу, в умовах політичного протистояння ключових партій та напередодні президентських виборів.

Після глибокого падіння ВВП країни у 1-му півріччі¹, зусилля адміністрації та низки штатів з відновлення роботи бізнесів після введених раніше обмежень, сприяли зростанню у 3-му кварталі, що перевершило очікування економістів: +7.4% порівняно з 2-м кварталом. Проте, економіка США у липні-вересні 2020 року була все ще меншою на -2.9%, ніж рік тому².

У Європі наприкінці серпня - на початку вересня почалася друга хвиля захворювань на ковід-19 після літніх послаблень карантинів, що стимулювало уряди країн-членів ЄС шукати консенсус щодо історичного пакета макрофінансового стимулювання у вигляді грантів та кредитів і випуску облігацій на рівні ЄС для цього³.

Разом із цим, окремі країни, що найбільше постраждали від кризи, у цей час запроваджували чи продовжували дію своїх внутрішніх програм підтримки бізнесу та населення, зокрема Іспанія продовжила до січня 2021 року строк дії схеми фінансування збереження робочих місць під час

простою, а Франція оголосила про новий пакет стимулювання на 100 млрд євро. У зоні євро ВВП впав на 4.3% за 3-й квартал у річному вимірі, а у ЄС загалом – на 3.9%⁴, після провалу у 2-му на 11.8% та 11.4% відповідно⁵.

За оновленим прогнозом Міжнародного валютного фонду у жовтні, економіка єврозони впаде у 2020 році на 8.3%, а ЄС – на 7.6%, розвинених ринків у цілому – на 5.8%, а на 3.3% – для країн, що розвиваються (при цьому Китаю – зросте на 1.9%)⁶.

При цьому у Великобританії, що готується до закінчення перехідного періоду перед остаточним виходом із ЄС у кінці цього року, ВВП країни зріс за 3-й квартал на рекордні +15.5%, але залишався на 9.7% менше, ніж до пандемії⁷. Одним із заходів для полегшення переходу британського та європейських ринків капіталу до пост-брексітного функціонування, за відсутності нової торгової угоди між ЄС та Королівством, було погодження з боку ЄС тимчасового (на наступні 18 місяців) застосування правил еквівалентності режимів регулювання у фінансовій сфері, зокрема щодо трьох лондонських клірингових установ, що досі домінують на ринку ЄС. Крім того, Єврокомісія заявила про надання статусу «еквівалентного» нинішній британській системі регулювання і нагляду за контрагентами до кінця червня 2022 року.

Врешті, за 3-й квартал 2020 року акції провідних компаній у США зросли на 7.6-8.5%, у Японії – на 4.0% (після +17.8-20.0% на обох ринках у 2-му кварталі), у Німеччині – на 3.7% (після +23.9%), а у Великобританії – впади на 4.9% (після +8.8%), у Франції – -2.7% (після +12.3%), Польщі – на 2.6% (після +16.3%).

За 9 місяців з початку 2020 року приріст мав тільки індекс широкого ринку США (S&P 500), а решта ключових розвинених ринків – втратили 2-22%. На річному проміжку на кінець вересня (як і червня) зросли німецькі, американські та японські блакитні фішки – від 3% до 13% (рис. 1).

¹ У 2-му кварталі ВВП впав порівняно з 1-м на 31.4% річних, що було найгіршим показником за весь час збору даних урядом із 1947 року, за даними Управління торгівлі. За 3-й квартал цей показник вже був позитивним: +33.1%. <https://www.commerce.gov/data-and-reports/economic-indicators/dashboard>

² <https://www.bbc.com/news/business-54723914>

³ Вже у листопаді Єврокомісія погодила бюджет на 2021-27 роки на загальну суму 1.8 трлн євро, у якому передбачено програму підтримки відновлення економік ЄС після коронакризи, запропоновану у травні та узгоджену керівниками ЄС у липні: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2073

⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10663774/2-30102020-BP-EN.pdf/94d48ceb-de52-fcf0-aa3d-313361b761c5>

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10545471/2-08092020-AP-EN.pdf/43764613-3547-2e40-7a24-d20c30a20f64>

⁶ https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/EU (для України прогноз падіння ВВП у 2020 році – на 7.2%).

⁷ <https://markets.businessinsider.com/news/stocks/uk-gdp-grew-record-q3-pace-recovery-slowing-second-lockdown-2020-11-1029794936>

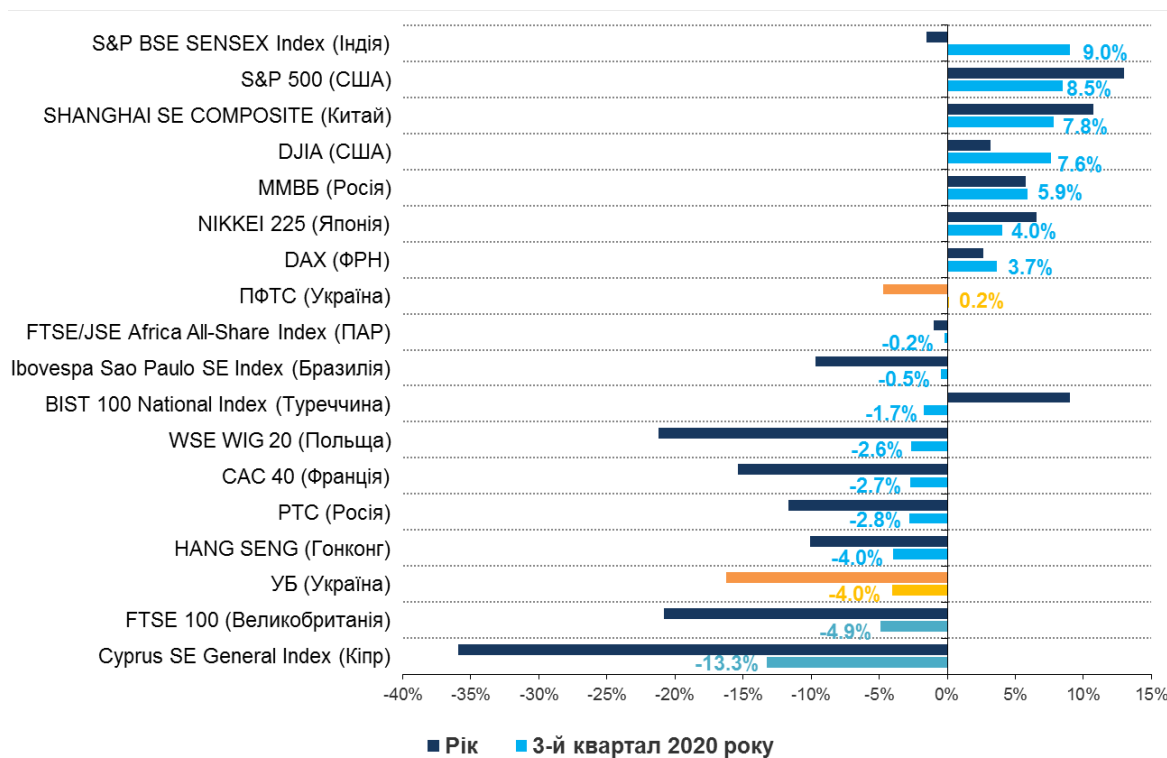

Рис. 1. Динаміка фондових індексів світу 3-му кв. 2020 року та за рік*

* За даними бірж та агентства Bloomberg. Ренкінгування на графіку - за квартальним показником.

Серед ринків, що розвиваються, були як лідери, так у аутсайдері серед усіх ключових світових ринків за динамікою індексів акцій у 3-му кварталі 2020 року. Найбільше зросли у липні-вересні індійські акції: +9.0% за основним індексом (після +18.5%). Проте, через провальний 1-й квартал, вони досі залишалися нижче рівня на початку 2020 року (-7.7%) та рік тому (-1.6%).

Китай продовжував демонструвати активне відновлення економіки після жорсткого коронавірусного локдауну навесні: за офіційними даними, після зростання на 3.2% у 2-му кварталі, у 3-му він прискорився до +4.9% у річному вимірі, виводячи економіку з падіння на 1.6% за перше півріччя 2020 року на приріст у 0.7% за 9 місяців⁸. А проте, ключовий китайський індекс несуттєво сповільнив зростання у 3-му кварталі 2020 року – до +7.8% (із +8.5% у 2-му). Це вивело його у позитивну зону за динамікою з початку року: +5.5% у вересні, після -2.1% у червні, а річний приріст збільшився до +10.8%. У цей час у Гонконзі ключові акції втратили за липень-вересень 4.0% (після зростання на 3.5% у квітні-червні), збільшуючи падіння з початку року

майже до -17%, хоча плинна річна зміна у вересні скоротилася до -10%, із -15% у червні.

Акції провідних бразильських компаній, що разом із турецькими були лідерами 2-го кварталу (+30%), у 3-му опустилися на 0.5% та 1.7% відповідно. З початку 2020 року до кінця вересня перші впали на понад 18%, а другі повернулися до початкового рівня. Річний результат для бразильського індексу також був негативним (майже -10%), а от турецький додав 9% за рік у вересні (після +21.9% у червні).

Аутсайдером 3-го кварталу 2020 року був кіпрський індекс, що втратив 13.3% за липень-вересень (після +1.5% у квітні-червні), з початку року – 34.2%, а за рік – 35.9%. Російський доларовий PTS також мав негативні показники на всіх трьох проміжках (-2.8% за 3-й квартал), хоча рублевий індекс ММVB продовжував зростати (+5.9%, після +9.3% за 2-й). При цьому ціни на нафту за результатами 3-го кварталу майже не змінилися (після двократного зростання за 2-й), а курс рубля відносно долара США впав на 8.3% (після +10.6% у 2-му кварталі). За 9 місяців 2020 року обидва мали втрати (-5-24%), а за рік рублевий індекс отримав майже +6%, тоді як доларовий – понад -11%.

⁸ <https://news.cgtn.com/news/2020-10-19/China-s-GDP-expands-4-9-in-Q3-UI1qzuOQhy/index.html>

Український фондовий ринок. У 3-му кварталі 2020 року індекс УБ втратив 4.0% (після -2.9% за 2-й квартал), залишившись серед міжнародних аутсайдерів за картальною доходністю. Водночас, індекс ПФТС – додав 0.2% (після -2.3%). На проміжку 9-ти місяців із початку року вони мали відносно більш помірковані результати: -2% (ПФТС) та -14% (УБ), у той час як у світі тільки основні американський і китайський індекси зросли за цей період. Динаміка українського ринку за останній рік також була негативною – як і у низки розвинених ринків та ринків, що розвиваються. При цьому падіння індексів ПФТС та УБ було у середньому стриманішим: -5-16%.

Склад індексних кошиків українських індексів акцій на кінець вересня 2020 року не змінився: індекс УБ включав 6 акцій (4 енергетичних підприємства, одне – машинобудівне та один банк); індекс ПФТС – 7: окрім 5 акцій із індексу УБ (енергетика і банк), також одна машинобудівна та одна телекомунікаційна компанії.

Провал індексу УБ на початку липня на 8.5% співпав із новиною про звільнення Голови НБУ з його заявою про політичний тиск з боку вищого керівництва держави, і хоча вже до середини місяця ринок відіграв майже половину цього падіння, подальша волатильність утримала його на цьому рівні до кінця кварталу.

Упродовж 3-го кварталу Уряд України регулярно продовжував та видозмінював карантинні заходи для зменшення негативних наслідків пандемії коронавірусу, зокрема впровадивши «адаптивний» карантин, а також пролонговуючи дію низки послаблень для бізнесу, зокрема податкових преференцій, до закінчення карантину.

Також, у серпні Єврокомісія погодила вісім програм з макрофінансової допомоги для країн-партнерів, у тому числі України, у їхній боротьбі проти економічних наслідків коронавірусу на загальну суму 3 млрд євро. Проте, для України політичні умови отримання 1.2 млрд євро із цього пулу є наймасштабнішими і стосуються зміцнення управління державними фінансами, урядування та верховенства права, судової реформи, конкуренції на ринку газу, покращення бізнес-клімату, а також управління державними підприємствами.

Що стосується профільного законодавства, то ключовим для фондового та інших фінансових ринків України у 3-му кварталі 2020 року було набуття чинності 01 липня Законом №79-IX «Про внесення

змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (про «спліт» функцій колишньої Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, між Національним банком та НКЦПФР), що був ухвалений ще у вересні минулого року як один із пунктів програми Stand-by фінансової допомоги МВФ Україні. При підготовці до цієї події НКЦПФР як новий регулятор, зокрема, недержавних пенсійних фондів та їхніх адміністраторів прийняла низку нормативних актів на виконання вимог цього закону – щодо підготовки та подання звітності, щодо пруденційних нормативів тощо.

Також, у серпні було підписано Президентом прийнятий Верховною Радою ще у червні Закон №738-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» («про деривативи»). Він набере чинності з 01 липня 2021 року, крім кількох норм, які вже запрацювали після його опублікування та деяких інших, що набудуть чинності у 2022-23 рр.

Стосовно ж макроекономічної ситуації в Україні у липні-вересні 2020 року, реальний ВВП, за даними Державного комітету статистики, за 3-й квартал зменшився на 3.5% у річному вимірі (після -11.4% 2-му). При цьому падіння темпів промислового виробництва в Україні у січні-вересні 2020 року уповільнилося до -7.0% до аналогічного періоду минулого року (із -8.3% у січні-червні), а в агросекторі – до -13.1% (із -18.7%). За цей же період індекс будівельної продукції повернувся до позитивної зони: +0.2% (після -5.5% у січні-червні). Також зріс на кінець вересня порівняно з червнем і фізичний обсяг роздрібної торгівлі: +6.7% у січні-вересні (після +3.0% у січні-червні, хоча у січні-березні було +10.6%).

Фінансова та страхова діяльність, за наявними даними лише за 2-й квартал 2020 року, впала на 14.3% річних, після -7.9% у 1-му кварталі. А відповідно до опитування Держстатом підприємств сфери послуг щодо їхніх очікувань, індикатор ділової впевненості у сфері фінансових послуг підвищився з -33.7% у 3-му кварталі 2020 року до -14.3% у 4-му (на початку 2020 року індекс був близько нуля). За складовими цього індикатора, оцінка бізнес-ситуації за липень-вересень була на рівні -25%; оцінка попиту на послуги (обсягу реалізації послуг) – на 16%, а очікування за цим показником у 4-му кварталі становили -2%. При цьому, порівняно з попереднім кварталом,

респонденти у сфері фінансових послуг очікують: уповільнення темпів зменшення кількості працівників та темпів зниження рівня рентабельності; збільшення капітальних витрат підприємств цієї сфери⁹.

Інфляція у річному вимірі залишалася стабільною: 2.3% у вересні, після 2.4% у червні (2.3% у березні). Проте, за результатами 3-го кварталу навіть зафіксовано дефляцію на 0.3% (після інфляції на 1.3% у 2-му).

У цих умовах НБУ двічі, у липні та вересні, залишав свою ключову ставку незмінною на рівні 6%, вважаючи її нижчою від нейтральної ставки, тобто такою, що має стимулювати економічне зростання, залишаючи при цьому простір для подальшого зниження відсоткових ставок в економіці. Таким чином, монетарна політика НБУ загалом не змінилася у цей період, попри зміну його керівника і деякі зміни у складі Правління. У липні Нацбанк спрогнозував, що у другому півріччі 2020 року інфляція прискориться до 4.7% на кінець року (що відповідає його цільовому діапазону 5% +/- 1 в. п.), а ВВП врешті впаде за 2020 рік на 6%, з подальшим зростанням у наступні роки на рівні 4% – за умови, що співпрацю з Міжнародним валютним фондом буде продовжено.

Скасування Україною розміщення євробондів на 1.75 млрд дол. США після звільнення Голови НБУ спочатку похитнуло довіру інвесторів до місцевого ринку – і курс валют на певний час – проте вже наприкінці липня Міністерство фінансів успішно розмістило ті ж єврооблігації із погашенням у березні 2033 року, навіть на більшу суму та під меншу ставку (2 млрд дол., 7.25%). Більше третини цих коштів піде на погашення боргів у 2021-22 роках, решта – на фінансування дефіциту бюджету.

Офіційний курс гривні до долара США та євро у 3-му кварталі впав на 5.7% та 9.6% відповідно (після зміцнення на 5.1% та 3.4% у 2-му). Разом із цим, міжнародні резерви України, за даними НБУ, у липні-серпні зростали, коли Нацбанк відкуповував валюту на ринку завдяки надходженню її від експортерів та інвесторів у державні цінні папери (на піку у серпні було 29 млрд дол. США). Проте, у вересні – і врешті за весь 3-й квартал – вони зменшилися, із 28.5 до 26.5 млрд дол. США (в еквіваленті). Це відбулося переважно через пікові боргові виплати за зовнішніми зобов'язаннями держави, що припали на цей час (2.7 млрд дол. США). Також у цей час зросла напруга у

відносинах із МВФ та іншими міжнародними фінансовими партнерами України, що поставили під сумнів подальшу незалежність НБУ, зумовлюючи відсутність подальших надходжень за раніше узгодженими кредитними програмами та угодами. У вересні попит на валюту перевищував пропозицію, зокрема, й через активізацію імпортерів та компаній, що купували валюту для виплат за зовнішніми боргами. За період із початку року міжнародні резерви зберігали приріст (+4.8%).

У цей час Міністерство фінансів продовжувало проводити регулярні щотижневі аукціони з продажу ОВДП та залучати значні ресурси до бюджету, проте, у менших обсягах, ніж у 2-му кварталі.

Так, за весь 3-й квартал 2020 року Мінфін розмістив ОВДП загалом на 66 млрд грн (на 27.8% менше, ніж за 2-й), у тому числі 40.1 млрд тільки за гривневими облігаціями, доходність за якими опустилася нижче 10% (для річних облігацій). Також було продано валютні ОВДП майже на 1 млрд дол. США (+82%), ставки за якими майже не змінилися з кінця березня, а строки дещо зросли: від 3.4% річних за 7-місячними до 3.6% річних за півторарічними ОВДП¹⁰. При цьому, за даними НБУ, частка нерезидентів у загальному обсязі ОВДП в обігу за їхньою вартістю у гривневому еквіваленті, зменшилася із 11.4% у червні до 9.6% у вересні (для гривневих ОВДП – з 12.7% до 10.8%). Частка ОВДП у портфелях нерезидентів, без урахування тих, що належали НБУ, скоротилася з 22.2% до 19.01%.

Місцеві підприємства, фізичні особи та банки збільшили вкладення у державні боргові папери на 2-10% за 3-й квартал 2020 року. На кінець вересня банки володіли 48.7% ОВДП в обігу (47.2% у червні). НБУ ж не змінював свій пакет ОВДП із середини березня, дотримуючись своєї політики утримання від фінансування державного боргу.

Розмір біржового фондового ринку України у 3-му кварталі 2020 року дещо зменшився у частині кількості випусків «лістингових» цінних паперів, але загальний обсяг торгів дещо зріс.

Зведений біржовий список усіх діючих бірж у липні-вересні 2020 року не змінився (після +3.2% у квітні-червні) і включав 523 випуски, однак динаміка з початку року та за останній рік залишилася негативною (-2.4% та -15.5% відповідно, табл. 1).

⁹ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/fin/rp/posl/posl_IV_2020.pdf

¹⁰ <https://mof.gov.ua/uk/ogoloshennja-ta-rezultati-aukcioniiv>

Таблиця 1. Динаміка біржового фондового ринку України у 3-му кв. 2020 року та за рік

Показник / Дата	30.09.2019 (3 кв. 2019)	31.12.2019 (4 кв. 2019)	30.06.2020 (2 кв. 2020)	30.09.2020 (3 кв. 2020)	Зміна за 3 кв. 2020	Зміна з початку року	Зміна за рік у 3 кв. 2020
Кількість цінних паперів (ЦП) у списках фондових бірж, у т. ч.*:	619	536	523	523	0.0%	-2.4%	-15.5%
Кількість ЦП у реєстрах (лістингу) фондових бірж, у т. ч.:	284	216	209	204	-2.4%	-5.6%	-28.2%
ОВДП	267	201	194	189	-2.6%	-6.0%	-29.2%
муниципальних облігацій	2	2	2	2	0.0%	0.0%	0.0%
облігацій підприємств	9	9	9	9	0.0%	0.0%	0.0%
акцій**	3	3	3	3	0.0%	0.0%	0.0%
акцій КІФ	3	1	1	1	0.0%	0.0%	-66.7%
інвестиційних сертифікатів	1	0	0	0	x	x	-100.0%
Обсяг торгів на фондових біржах (загальний), млн грн, у т. ч.:	83 322.0	73 158.2	78 311.0	82 471.3	5.3%	12.7%	-1.0%
ОВДП+ОЗДП	79 832.8	71 914.2	77 603.8	80 440.2	3.7%	11.9%	0.8%
муниципальними облігаціями	0.0	0.0	588.8	1 705.3	189.6%	x	x
облігаціями підприємств	3 356.6	1 136.9	38.1	239.5	528.2%	-78.9%	-92.9%
акціями	72.0	22.4	11.4	69.8	510.8%	211.1%	-3.1%
інвестиційними сертифікатами (та акціями КІФ)	31.6	0.1	5.6	3.3	-40.9%	2918.2%	-89.5%
деривативами (без держ. деривативів)	29.7	72.5	53.3	10.2	-80.9%	-86.0%	-65.8%

Джерела: дані щодо цінних паперів у списках фондових бірж та щодо обсягів торгів – НКЦПФР, фондові біржі; розрахунки – УАІБ.

* З урахуванням депозитарних розписок MHP S.A.

«Лістинг» (цінні папери у біржових реєстрах) зменшувався й далі: -2.4% за 3-й квартал (після -1.4% за 2-й). На відміну від попереднього кварталу, це відбулося вже цілком за рахунок державних облігацій (ОВДП): -2.6% (після -1.0%). За рік кількість лістингових паперів зменшилася на 28.2% – також переважно за рахунок ОВДП (-29.2%), тоді як кількість муніципальних та корпоративних інструментів у біржових реєстрах не змінилася, а цінних паперів ІСІ – зменшилася до одного випуску¹¹. Таким чином, станом на кінець вересня 2020 року ОВДП становили 92.6% усіх лістингових інструментів на біржах (після 92.8% у червні).

Сукупний кварталний обсяг торгів на усіх біржах у 3-му кварталі 2020 року збільшився на 5.3% порівняно з 2-м кварталом і, за даними НКЦПФР, становив **82.5 млрд грн**. Левову частку з них традиційно мали державні облігації: 97.5% (після 99% у квітні-червні), сукупна вартість угод із якими за 3-й квартал зросла на 3.7% (після +0.2% за 2-й). При цьому частка

державних облігацій зовнішньої позики (ОЗДП) становила тільки 0.4% від загального обсягу торгів на біржах.

Торгівля муніципальними паперами продовжувала стрімко зростати: сукупна вартість угод із ними зросла майже втричі (+189.6%).

Обсяги угод із корпоративними облігаціями та з акціями у 3-му кварталі 2020 року збільшилися у понад 6 разів, однак із дуже низької бази і за липень-вересень вони разом становили менше 310 млн грн, або 0.4% сукупних біржових торгів за 3-й квартал.

Динаміка біржових торгів сертифікатами й акціями інвестфондів та деривативами була негативною: -41% та -81% відповідно.

За останній рік у 3-му кварталі на біржах зросли тільки обсяг торгів державними облігаціями (60.8%), а загальний – скоротився на 1.0%. Торгівля корпоративними облігаціями на цьому проміжку впала у 14 разів, цінними паперами ІСІ – майже у 10, деривативами – у три і тільки акціями – майже не змінилася за обсягом (-3.1%).

¹¹ Загалом у списках ФБ України станом на 30.09.2020 року, включаючи «лістинг», перебувало 144 випуски акцій, 13 – акцій КІФ, 35 – інвестиційних сертифікатів, 82 – облігацій підприємств, 12 муніципальних облігацій.

2. Індустрія управління активами

2.1. Кількість КУА, ІСІ, НПФ та СК з активами в управлінні

У 3-му кварталі 2020 року українська галузь управління активами інституційних інвесторів продовжувала зростати.

За липень-вересень, за даними УАІБ, було зареєстровано **66 нових ІСІ**. З урахуванням фондів, які закрилися протягом цього кварталу, станом на кінець вересня загальна кількість **зареєстрованих ІСІ** збільшилася до **2023** (+2.6% за 3-й квартал).

Кількість **сформованих ІСІ, які досягли нормативу мінімального обсягу активів**, зростала 12-й квартал поспіль і сягнула **1443** (+46 фондів, або +3.3% за 3-й квартал 2020 року). Протягом липня-вересня такими, що відбулися, було визнано 58

нових ІСІ, усі з яких були венчурними ІСІ, у тому числі 55 – КІФ, що досягли нормативу мінімального обсягу активів одночасно із державною реєстрацією.

Кількість діючих **компаній з управління активами** в Україні, за даними УАІБ, у 3-му кварталі 2020 року також зросла і станом на 30.09.2020 налічувала **300** КУА (рис. 2)¹². У липні-вересні було створено 5 компаній, а дві – вийшли з ринку.

Компаній, які мали хоча б один фонд в управлінні, на кінець вересня було **281**, із яких **98.6%** управляли принаймні одним венчурним ІСІ. Загалом ці КУА мали від одного до 54-х фондів в управлінні.

Рис. 2. Динаміка кількості КУА та ІСІ, НПФ і СК з активами в управлінні КУА у 3-му кв. 2020 року та за рік

Кількість **недержавних пенсійних фондів (НПФ) в управлінні КУА** за 3-й квартал 2020 року не змінилася – **60** (без урахування корпоративного фонду НБУ), у тому числі 48 відкритих, 6 корпоративних та 6 професійних НПФ. Активами цих фондів, як і раніше, управляли 34 КУА.

Кількість **страхових компаній (СК), що передали свої активи в управління КУА**, також залишалася незмінною з початку року: станом на 30.09.2020 активами **двох** страхових компаній управляла одна КУА.

¹² На момент підготовки цього Огляду, УАІБ також включала 17 адміністраторів недержавних пенсійних фондів, у тому числі 11 компаній, які поєднують цю діяльність з управлінням активами та вже були членами Асоціації. УАІБ отримала офіційний статус ОПУ та СРО за другим видом

професійної діяльності - діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів після відповідної реєстрації в НКЦПФР 27 серпня 2020 року. Аналітика результатів діяльності НПФ за звітними даними від їхніх адміністраторів буде включатися до окремих оглядів УАІБ.

2.2. Вартість активів в управлінні, ВЧА ІСІ та чистий притік капіталу у відкритих ІСІ

Сукупні загальні активи усіх інституційних інвесторів в управлінні КУА у 3-му кварталі 2020 року прискорили зростання з 2.8% до 6.1%, на тлі деякого відновлення економіки в умовах послаблення обмежувальних заходів у боротьбі з коронакризою і на кінець вересня становили **400 177 млн грн**. Річний ріст прискорився з 11.3% у червні до 14.3% у вересні.

Активи ІСІ в управлінні, включно з тими, які ще не досягли нормативу мінімального їх обсягу, станом на 30.09.2020 сягнули **398 116 млн грн**. У липні-вересні вони також зросли на 6.1%, а за рік у вересні – на 12.7%.

Активи діючих ІСІ, що перебували в управлінні КУА та досягли нормативів

(«визнаних» ІСІ) також прискорили зростання до 6.3% за 3-й квартал, а у річному вимірі – до 16.0% у вересні. На 30.09.2020 вони сягнули **394 410 млн грн** (рис. 3).

За секторами ІСІ за типами фондів та способами розміщення, зростання активів за результатами 3-го кварталу 2020 року зафіксовано у відкритих, інтервальних та венчурних фондах. Як і у 2-му кварталі, перші два сектори мали відносно стрімкіший приріст, але в абсолютному вимірі левову частку приросту активів індустрії забезпечили **венчурні ІСІ**, причому їхні активи додали відносно більше, ніж усі ІСІ в цілому за 3-й квартал (+6.9%), до **378 796 млн грн** (рис. 7), за даними звітів щодо 1212 цих ІСІ (+3.1% за квартал).

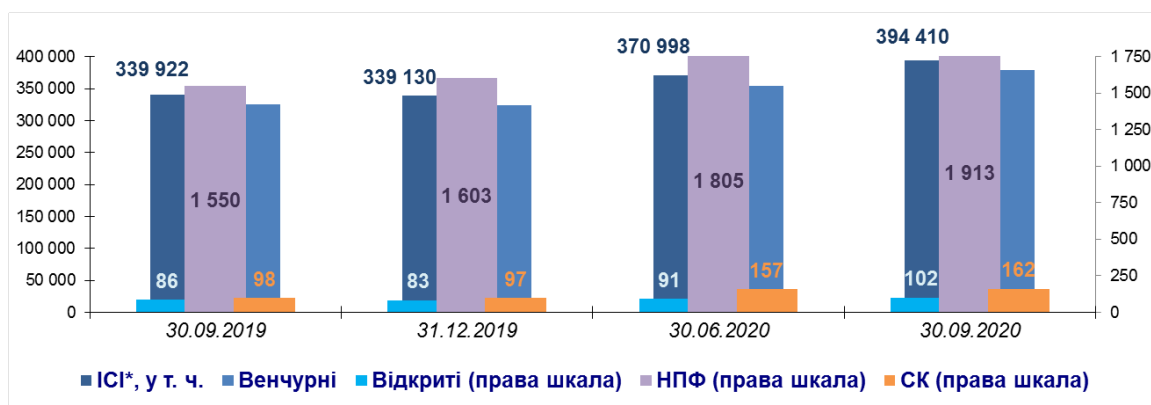

Рис. 3. Динаміка вартості активів в управлінні у 3-му кв. 2020 року та за рік

Активи НПФ в управлінні КУА у липні-вересні 2020 року сповільнили квартальне зростання до 5.9% (із 9.2% у квітні-червні), хоча річне – прискорилося з 19.9% у червні до 23.4% у вересні. За 9 місяців із початку 2020 року вони додали 19.3% і станом на кінець вересня дорівнювали **1 913 млн грн**.

Активи СК в управлінні КУА також сповільнили зростання у 3-му кварталі 2020 року: +3.0%, після +19.9% у 2-му. З початку року вони додали 68%, а за останній рік – понад 66% (після 70% у червні). Станом на 30.09.2020 обсяг активів страховиків в управлінні оновив рекордне значення – **162 млн грн**.

Вартість чистих активів сформованих ІСІ, що досягли нормативів, у 3-му кварталі 2020 року прискорилося до 6.9%, а за останні 12 місяців – до 17.2% у вересні. Станом на 30.09.2020 сукупна ВЧА ІСІ сягнула **309 633 млн грн**.

ВЧА **венчурних ІСІ** у 3-му кварталі 2020 року прискорила зростання до 7.2%, а за останній рік у вересні – до 17.3%. На кінець вересня чисті активи цього сектору становили **294 390 млн грн**, або 95.1% від сукупної ВЧА усіх діючих ІСІ.

Чисті активи **відкритих ІСІ** у 3-му кварталі 2020 року зросли майже утричі стрімкіше, ніж у 2-му: +12.2%. Понад 80% квартального приросту ВЧА забезпечив чистий притік капіталу.

За останній рік у вересні ВЧА відкритих фондів додала 10.8%, понад ¾ із яких забезпечили чисті продажі. Станом на 30.09.2020 ВЧА дорівнювала 101.3 млн грн – найбільше з грудня 2013 року, коли діючих фондів відкритого типу було майже удвічі більше.

Сукупний чистий притік капіталу у відкритих ІСІ у 3-му кварталі 2020 року

збільшився у п'ятеро порівняно з 2-м кварталом – до **+8.8 млн грн** (рис. 4).

Це сприяло рекордним до цього часу чистим продажам цих фондів із початку року розміром понад 14 млн грн і також значно посилило **річний чистий притік до відкритих ІСІ**: із 3.0 млн грн на кінець червня 2020 року до **11.8 млн грн** на кінець вересня.

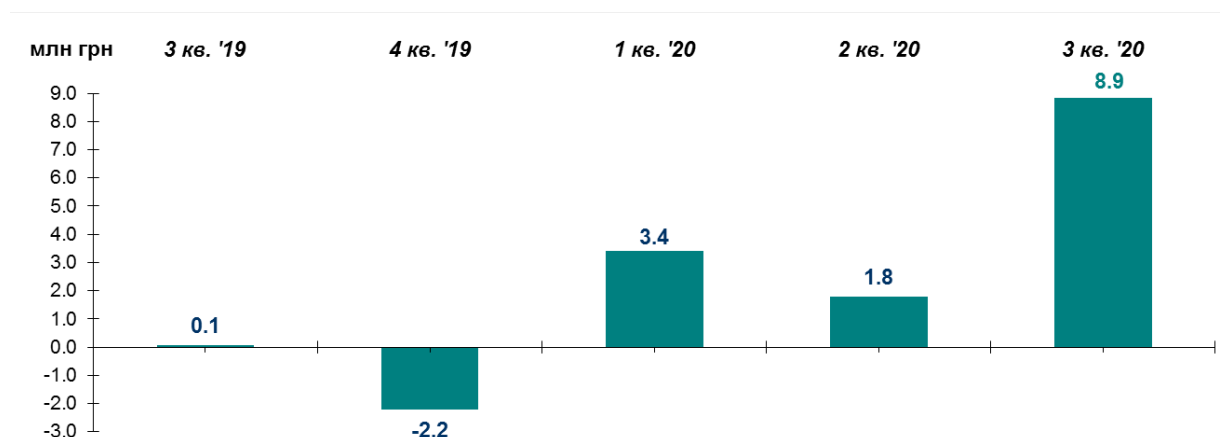

Рис. 4. Чистий притік/відтік капіталу відкритих ІСІ у 3-му кв. 2019-20 рр.

Детальніше про результати діяльності ринків управління активами ІСІ, НПФ та СК дивіться в окремих оглядах УАІБ, що будуть опубліковані на сайті: <https://www.uaib.com.ua/analituaib/publ-ici-quart>

Додаткова інформація про ІСІ на сайті УАІБ:

- [Ринок у цифрах](#)
- Довідник ІСІ: [Фонди в управлінні](#)